

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35052
Nom	Criminologia I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1302 - Grau en Criminologia	Facultat de Dret	1	Anual
1923 - Doble Grau en Dret i Criminologia	Facultat de Dret	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1302 - Grau en Criminologia	2 - Criminologia	Formació Bàsica
1923 - Doble Grau en Dret i Criminologia	1 - Assignatures obligatòries de primer curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GISBERT GRACIA, VERONICA	72 - Dret Penal
SOLDINO GARMENDIA, VIRGINIA	72 - Dret Penal

RESUM

L'assignatura Criminologia I és una assignatura de formació bàsica, corresponent al primer curs del Grau en Criminologia, amb una càrrega estimada de 9 crèdits ECTS. L'assignatura implica un recorregut històric-conceptual per les diferents propostes de marcs teòrics en la comprensió del fenomen criminal i, per tant, un estudi de diferents paradigmes de comprensió del delicte, delinqüent, víctima i control social del comportament delictiu que servirà com a eina de comprensió o com a marc conceptual per a molts continguts dels estudis del Grau.

L'assignatura implica, juntament amb una aproximació al concepte, objecte i mètode de la disciplina, un recorregut per la història de la Criminologia, i les diferents explicacions (biològiques, psicològiques, sociològiques i integradores) referides al delicte, al delinqüent, la víctima i el control social del comportament delictiu (amb singular estudi dels mecanismes preventius i reactius i de les diferents classes i institucions de control social).

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1302 - Grau en Criminologia

- Conocer y saber aplicar las teorías y tendencias más extendidas de la criminología contemporánea G: 1 E: 1, 14 y 19
- Comprender la importancia de la explicación científica del fenómeno criminal en su prevención/intervención G: 2 y E: 19
- Manejar con cierta soltura los conceptos y la terminología de la criminológica básica. G: 1 y E: 14
- Ser capaz de proporcionar una explicación analítica de la diversidad y desigualdad social, así como de sus consecuencias en relación con el hecho delictivo, la victimización y las respuestas ante el crimen y la desviación. G: 4 y 5 E: 22
- Comprender los fenómenos de control social y desviación en las sociedades modernas y su influencia en la criminalidad. G: 8 y E: 22
- Identificar la influencia de los medios de control social en la delincuencia. G: 8 y E: 1

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Conéixer i saber aplicar les teories i tendències més esteses de la Criminologia contemporània

Comprendre la importància de l'explicació científica del fenomen criminal en la seua prevenció/intervenció

Manejar amb certa soltesa els conceptes i la terminologia de la Criminològica bàsica.

Ser capaç de proporcionar una explicació analítica de la diversitat i desigualtat social, així com de les

seues conseqüències en relació amb el fet delictiu, la victimitació i les respostes al crim i la desviació.

Iniciar-se en el disseny de programes preventius orientats cap al delinqüent i la víctima.

Comprendre els fenòmens de control social i desviació en les societats modernes i la seua influència en la criminalitat.

Identificar la influència dels mitjans de control social en la delinqüència.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. LA CRIMINOLOGIA COM A CIÈNCIA EMPÍRICA I INTERDISCIPLINAR

- 1.-La Criminologia com a ciència. Concepte.
- 2.-Mètode de la Criminologia: empíric i interdisciplinar. El coneixement científic del fenomen criminal i la crisi del paradigma causal-mecanicista.
- 3.-Criminologia, Política criminal, i Dret penal.

2. L'OBJECTE DE LA CRIMINOLOGIA

- 1.-Concepte criminològic de delicte. Diferents conceptes i crítiques als mateixos.
- 2.-Concepte de delinqüent. Definicions i crítiques.
- 3.-La víctima del delicte: concepte y classes. Victimitació primària, secundària y terciària.
- 4.- El control social: informal i formal; institucions de control social; especial referència al control penal.

3. FUNCIONS DE LA CRIMINOLOGIA

- 1.- Exposició crítica de diverses funcions atribuïbles a la Criminologia. Especial atenció a l'obtenció i anàlisi de dinformació, prevenció del delicte i reacció al delicte.

4. LA CRIMINOLOGIA CLÀSSICA

- 1.-L'escola clàssica.

5. PRIMERES TEORIES CIENTÍFIQUES DE LA CRIMINALITAT

- 1.- L'etapa precientífica de la Criminologia.
- 2.- L'etapa científica de la Criminologia. Escola Positiva: Cesare Lombroso, Enrico Ferri y Raffaele Garofalo.
- 3.- El positivisme criminològic a Espanya.
- 4.- La lluita descoles. Escoles intermitjanes i eclèctiques.

6. EL MODEL BIOLOGICISTA

- 1.- L'escola biològica i les crítiques al determinisme biològic radical.
- 2.- La crisi del dogma d'equipotencialitat.
- 3.- Sociobiologia.
- 3.- Dissenys experimentals des del model biologicista.
- 3.- Correlats biològics de la conducta delictiva: psicofisiologia, mecanismes cerebrals i genètica.

7. EL MODEL PSICOLOGICISTA

- 1.- Psicologia i delinqüència.
- 2.- Teories psicològiques: corrent psicodinàmica, conductisme, corrent cognitiu i teories de la personalitat.
- 3.- Malaltia mental i delinqüència.
- 4.-Especial referència a la psicopatia.

8. EL MODEL SOCIOLÒGIC. Especial atenció al control social

- 1.-L'Escola de Chicago. Teories ecològiques, espacials i multifactorials.
- 2.-Teories estructurals: funcionalistes o de la anòmia.
- 3.-Teories del procés social.
- 4.-Teories del conflicte.
- 5.-Teories subculturals.
- 6.-Altres teories.

9. TENDÈNCIES CONTEMPORÀNIES EN CRIMINOLOGIA

- 1.- La moderna Criminologia
- 2.- Teories eclèctiques i models integrats: teories multifactorials, teories dels trets latents i teories del curs de la vida
- 3.- Discurs, poder i control: especial atenció a la perspectiva de gènere en Criminologia.

10. LA PREVENCIÓ DEL CRIM

- 1.- La pena de mort i la cadena perpètua
- 2.- Bases d'una moderna política criminal de prevenció del delicte
- 3.- Programes de prevenció del delicte
- 4.- Models de prevenció:
  - 4.1.- El model de salut pública i els nivells de prevenció
  - 4.2.- Enfocaments estratègics de les diferents formes d'intervenció

11. ANÀLISI CRIMINOLÒGIC DELS DIVERSOS MODELS I SISTEMES DE REACCIÓ AL DELICTE

- 1.- El model dissuasiu.
- 2.- El model resocialitzador
- 3.- El model integrador

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Elaboració de treballs en grup	25,00	0
Estudi i treball autònom	90,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

En les classes presencials, la docència serà teoricopràctica, assignant especial importància a l'avaluació contínua de l'aprenentatge a través de les activitats disenrotllades en classe, com es posa de manifest en els criteris d'avaluació.

En el disenrotllament de les sessions s'alternaran, doncs, exposicions del professorat amb diferents activitats que exigint una implicació activa per part de l'alumnat serviran per a disenrotllar, complementar i aplicar els distints continguts de l'assignatura; estes activitats seran objecte d'avaluació. A títol exemplificatiu, es proposaran: comentaris de text (analitzant contribucions teòriques o notícies en mitjans de comunicació), debats sobre qüestions problemàtiques, projecció de documentals o pel·lícules i fòrums de discussió sobre estos, exposició i discussió de treballs dirigits...

El treball de l'alumnat fora de l'horari de classes implica tant una labor estrictament individual com a activitats cooperatives; i serà objecte d'avaluació a través: 1) de les proves d'avaluació, 2) de les activitats disenrotllades en classe, i 3) de resultats concrets aportats al professorat.

Es proposaran activitats complementàries comunes, que formaran part del programa formatiu i podran incorporar, si és procedent, tasques o labors grupals o individuals susceptibles d'avaluació.

AVALUACIÓ

La qualificació de l'assignatura es determinarà a partir de les qualificacions obtingudes de l'avaluació contínua desenvolupada en cada grup, a la qual correspon un 30% de la qualificació final, i de la realització de la prova final en la dates fixades per la Facultat, a la qual correspon un 70% de la qualificació final.

Serà necessari obtenir una nota mínima d'aprovat en la prova final per a superar l'assignatura, amb independència de la nota obtinguda en l'avaluació contínua.

L'annex de la Guia Docent detallarà les condicions de l'avaluació contínua i el caràcter oral o escrit de la prova final, així com si es realitzarà una prova parcial, de caràcter alliberador o no, en les dates fixades per la Facultat.

L'alumnat que no realitze l'avaluació contínua es podrà presentar a la prova final en primera convocatòria, i la nota obtinguda quedarà limitada al valor ponderat que aquesta prova té en la qualificació final (un 70%), de manera que, com a màxim, es podrà obtenir un 7 com a qualificació final.

En cas de suspendre la primera convocatòria, per a la segona convocatòria es conserva la qualificació obtinguda en l'avaluació contínua. Si l'annex de la Guia Docent preveu que hi haja alguna activitat recuperable, determinarà la forma d'obtenir la qualificació de la/s mateixa/s en segona convocatòria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Buil Gil, D. (2022). La composición del crimen. Una aproximación analítica. Tirant lo Blanch.
- Cid Moliné, J. y Larrauri Pijoan, E. (2023). Teorías criminológicas : explicación y prevención de la delincuencia (2ª ed.). Bosch.
- García-Pablos de Molina, A. (2016). Criminología: una introducción a sus fundamentos teóricos (8ª ed.). Tirant lo Blanch.
- García-Pablos de Molina, A. (2014). Tratado de Criminología (5ª ed.). Tirant lo Blanch.
- Larrauri, E. (2015). Introducción a la Criminología y al sistema penal. Trotta.
- Medina Ariza, J. J., Bartolomé Gutiérrez, R., Miró Llinares, F., y Gómez Bellvís, A. B. (2022). Instituciones de control del delito. Dykinson, S.L.
- Serrano Tárraga, M. D. (2018). Criminología. Introducción a sus principios (2ª ed.). Dykinson, S.L.
- Serrano Maíllo, A. (2017). Teoría criminológica. La explicación del delito en la sociedad contemporánea. Dykinson.
- San Juan Guillen, C. y Vozmediano Sanz, L. (2021). Guía de prevención del delito: Seguridad, diseño urbano, participación ciudadana y acción policial. J.M. Bosch Editor.

- Varona Martínez, G., Zuloaga Lojo, L., y Francés Lecumberri, P. (2019). Mitos sobre delincuentes y víctimas: argumentos contra la falsedad y la manipulación. Catarata.

Complementàries

- Hagan, F. E., & Daigle, L. E. (2020). Introduction to Criminology: Theories, methods, and criminal behavior (10th ed.). SAGE.
- Hollin, C. R. (2013). Psychology and crime: An introduction to criminological psychology (2nd ed.). Routledge.
- Pratt, T. C., Gau, J. M., & Franklin, T. W. (2011). Key ideas in Criminology and Criminal Justice. SAGE.